Examen VMBO-BB

2009

tijdvak 1
woensdag 3 juni
9.00 - 10.30 uur

aardrijkskunde CSE BB

Naam kandidaat _____ Kandidaatnummer _____

Beantwoord alle vragen in dit opgavenboekje.

Dit examen bestaat uit 39 vragen.
Voor dit examen zijn maximaal 45 punten te behalen.
Voor elk vraagnummer staat hoeveel punten met een goed antwoord behaald kunnen worden.

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

Meerkeuzevragen

– Omcirkel het goede antwoord (voorbeeld 1).
– Geef verbeteringen aan volgens voorbeeld 2 of 3.

(1) A (B) C D (2) A ~~B~~ (C) D (3) A B ~~C~~ ~~D~~

Open vragen

Geef niet meer antwoorden (redenen, voorbeelden e.d.) dan er worden gevraagd. Als er bijvoorbeeld twee redenen worden gevraagd en je geeft meer dan twee redenen, dan worden alleen de eerste twee in de beoordeling meegeteld.

De Nederlanders en hun vakantiebestemmingen

bron 1

Hoofdgebouw Schiphol Airport

1p **1** Rond 1950 gingen er nog maar weinig Nederlanders met vakantie. Toch gingen er rond 1950 al wel mensen met het vliegtuig met vakantie. Op bron 1 staat een gezin dat vanaf Schiphol Airport met vakantie ging.
Welke twee begrippen hebben betrekking op deze bron uit 1950?

A duurzaam toerisme en kleinschalig toerisme
B duurzaam toerisme en massatoerisme
C elitetoerisme en kleinschalig toerisme
D elitetoerisme en massatoerisme

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

bron 2
Strandvakantie aan de Middellandse Zeekust

bron 3
Vakantie op de camping in Nederland

bron 4
Fietsvakantie in Nederland

1p **2** De bronnen 2, 3 en 4 laten drie soorten vakanties zien.
Hieronder staat een uitspraak over elk van deze drie bronnen.

1 Bron 2 is aan de kust van de Middellandse Zee genomen.
Dit is een voorbeeld van massatoerisme.

2 Bron 3 is genomen op een camping ergens in Nederland.
Dit is een voorbeeld van dagrecreatie.

3 Bron 4 is een fietsvakantie in Nederland.
Dit is een voorbeeld van een passieve vakantie.

Welke uitspraak is juist?

A uitspraak 1
B uitspraak 2
C uitspraak 3

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

bron 5

Aantal bezoekers van drie verschillende attractieparken in Nederland, in 2000

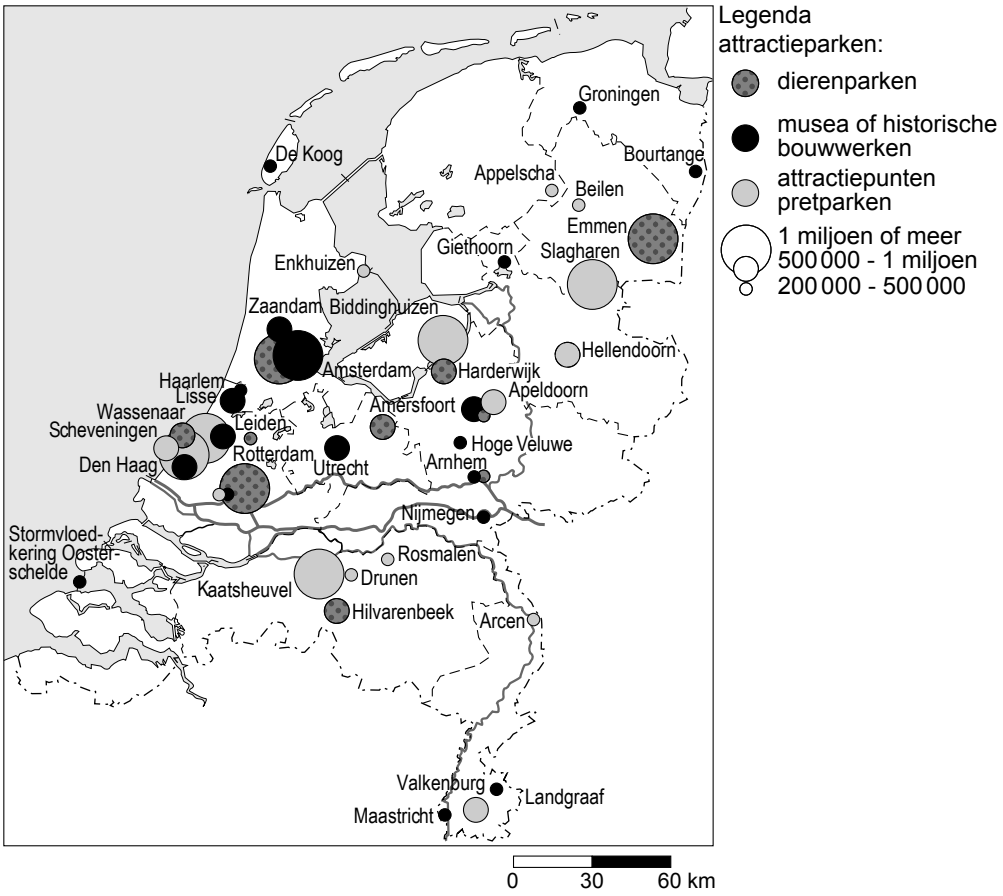

1p **3** Op bron 5 staan drie verschillende attractieparken aangegeven.
Welk attractiepark in Noord-Brabant (zie de legenda) trekt de meeste bezoekers?

A de dierenparken
B de musea of historische bouwwerken
C de attractiepunten, pretparken

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

bron 6

Nationale Parken in Nederland, 2007

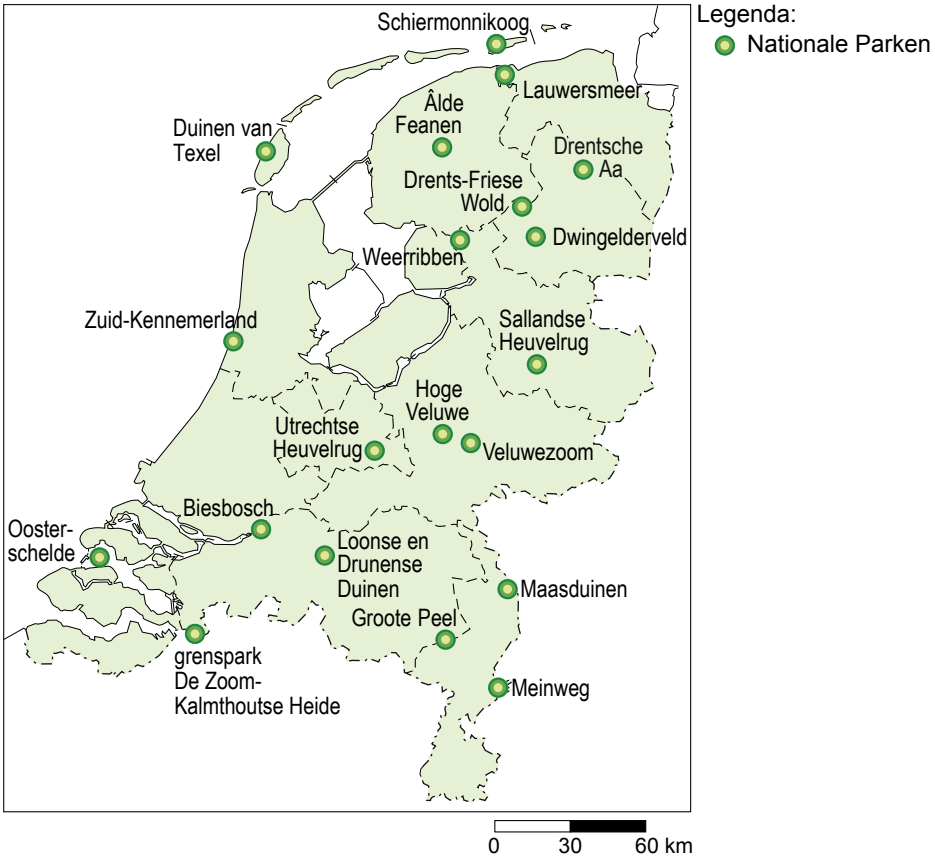

1p **4** Op bron 6 zie je waar de Nationale Parken in Nederland zijn.
Hieronder staan drie mogelijke redenen waarom deze parken een Nationaal Park geworden zijn.

1 Het zijn allemaal natuurgebieden.
2 Het zijn allemaal heuvelachtige gebieden.
3 Het zijn allemaal waterrijke gebieden.

Welke reden is juist?

A reden 1
B reden 2
C reden 3

1p **5** In het algemeen gaat er een heel ander publiek naar de Nationale Parken dan naar de attractieparken, zoals de Efteling.
Wat is het voornaamste verschil tussen de bezoekers van Nationale Parken en de bezoekers van attractieparken, zoals bijvoorbeeld de Efteling?

A Bezoekers van attractieparken blijven er meerdere dagen.
B Bezoekers van attractieparken zijn vooral jongeren en jonge gezinnen.
C Bezoekers van Nationale Parken komen alleen uit de eigen regio.

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

bron 7
Tocht door het oerwoud in Costa Rica

bron 8
Zwemmen op Antarctica

1p **6** Bron 7 en 8 zijn twee voorbeelden van totaal verschillende verre vakanties.
Toch hebben deze vakanties iets gemeenschappelijks.
Wat hebben beide vakanties gemeenschappelijk?

A Het zijn kleinschalige vakanties en cultuurvakanties.
B Het zijn elite vakanties en natuurvakanties.
C Het zijn georganiseerde vakanties en cultuurvakanties.
D Het zijn grootschalige vakanties en natuurvakanties.

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

bron 9

Wat kost een vakantie in …

	land van bestemming	*kosten per persoon*
1	België	*€ 186,-*
2	Luxemburg	*€ 212,-*
3	Duitsland	*€ 286,-*
4	Denemarken	*€ 344,-*
5	Tsjechië	*€ 424,-*
6	Gr.-Brittannië/ Ierland	*€ 471,-*
7	Frankrijk	*€ 480,-*
8	Zwitserland	*€ 531,-*
9	Zweden	*€ 551,-*
10	Hongarije	*€ 557,-*
11	Oostenrijk	*€ 621,-*
12	Italië	*€ 706,-*
13	Turkije	*€ 724,-*
14	Kroatië	*€ 760,-*
15	Spanje	*€ 764,-*
16	Portugal	*€ 823,-*
17	Griekenland	*€ 885,-*
18	Egypte	*€ 998,-*
19	Noorwegen	*€ 1189,-*
20	Ver. Staten	*€ 1880,-*
21	Australië	*€ 3300,-*

In totaal geven Nederlanders jaarlijks zo'n 12,4 miljard euro uit aan vakantievieren. Het overgrote deel, 78 procent, daarvan gaat naar het buitenland. In Nederland op vakantie gaan is een stuk goedkoper dan in het buitenland.
Een vakantie in het buitenland kost gemiddeld 622 euro.
Een vakantie in Nederland kost gemiddeld 145 euro.

1p **7** Op bron 9 staat Australië met 3300 kosten per persoon helemaal onderaan. Het is daarmee het duurste vakantieland.
Wat is de belangrijkste reden dat Australië voor Nederlandse toeristen zo duur is?

A de reis
B het eten
C het verblijf

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

bron 10
Europa

1p **8** De heer Van den Berg bespreekt bron 9 in zijn klas en doet hierover de volgende uitspraak: ”Er zijn wel uitzonderingen maar meestal is het zo: hoe verder weg de vakantiebestemming, hoe duurder.”
Welk van onderstaande landen zou voor Nederlanders dan het duurste moeten zijn (zie bron 10)?

A Italië
B Oostenrijk
C Portugal
D Turkije

2p **9** Australië staat bekend als een duur vakantieland. Toch reizen er heel wat jongeren uit Nederland en West-Europa rond.
Hieronder staan drie vormen van toerisme.
Kruis in het schema aan of deze vormen van toerisme wel of niet op deze rondtrekkende jongeren van toepassing zijn.

	wel van toepassing	niet van toepassing
actieve vakantie		
passieve vakantie		
rugzaktoerisme		

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

bron 11
Familie-uitje

Ieder jaar gaan we er een weekendje op uit met de familie. Die familie bestaat uit: opa en oma, vader en moeder en drie kleine kinderen. Met zo'n club denk je niet gelijk aan wadlopen (zie bron 12).
Toch maar eens geïnformeerd. Ze hebben een geweldig weekend voor ons geregeld! Zo werd er door de modder gelopen en over droogvallende zandplaten gewandeld. Iedereen heeft een geweldige tijd gehad.

bron 12
Een voorbeeld van wadlopen

1p **10** Bron 11 gaat over een familie-uitje (zie ook bron 12).
Wat voor soort uitje is dit?

A korte, actieve vakantie
B korte, passieve vakantie
C lange, actieve vakantie
D lange, passieve vakantie

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

bron 13
Stoomtrein Hoorn-Medemblik

bron 14
Het wassenbeeldenmuseum van Madame Tussaud

2p **11** Marc wordt 10 jaar. Als verjaardagscadeau mag hij met opa en oma een dagje uit. ‘s Morgens maken ze een ritje met de oude stoomtrein van Hoorn naar Medemblik (zie bron 13).
‘s Middags gaan ze naar het wassenbeeldenmuseum van Madame Tussaud in Amsterdam (zie bron 14).

→ Kruis in het schema aan of deze begrippen wel of niet van toepassing zijn op dit dagje uit van Marc met zijn opa en oma.

	wel van toepassing	niet van toepassing
korte vakantie		
passieve vakantie		
dagrecreatie		

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

bron 15

Een stukje van de spoorlijn tussen Hoorn en Medemblik

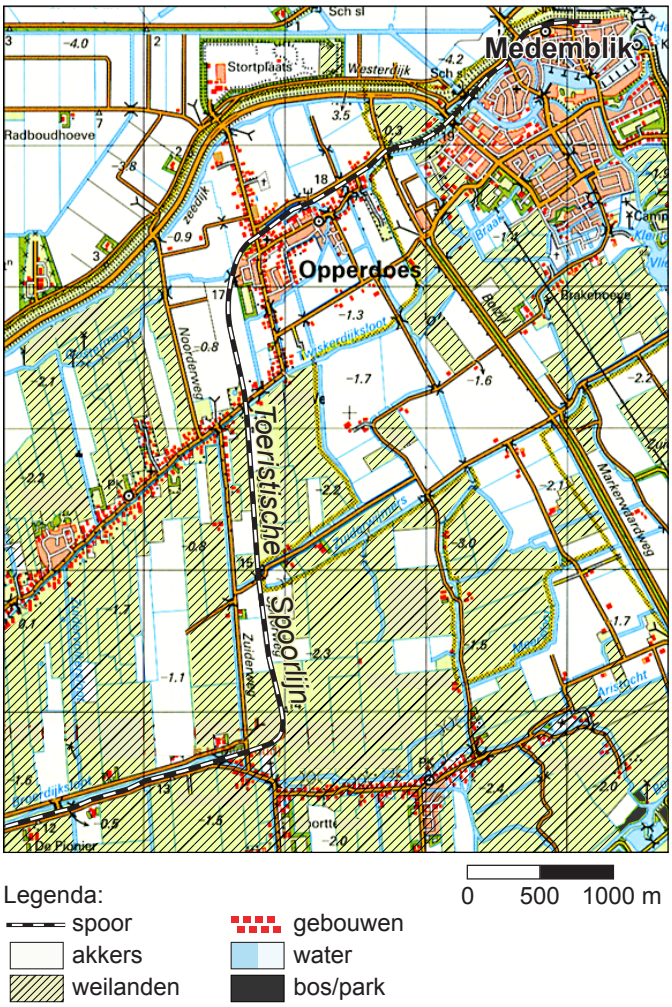

Een deel van de spoorlijn van de oude stoomtrein staat weergegeven op bron 15.

2p **12** Kruis in het schema aan wat Marc en zijn grootouders tijdens dit gedeelte vooral kunnen zien vanuit de trein.

	wel	niet
bos/park		
weilanden		
gebouwen		

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

bron 16
Toeristische veerponten in de provincie Zeeland

1p **13** Angela en Steven wonen in Sluis. Zij willen vanuit hun woonplaats een fietsvakantie houden in Zeeland. Zij willen heel Zeeland tijdens hun vakantie zien.
Zij maken alleen gebruik van hun fiets en de kleine pontjes die in de zomer varen.
Kunnen zij vanaf Sluis met de fiets heel Zeeland bezoeken?
Angela en Steven bekijken bron 16 en geven hun mening:
Angela zegt: “Dit is mogelijk.”
Steven zegt: “Dit is niet mogelijk.”
→ Wie heeft er gelijk?
A Angela
B Steven

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

bron 17
Plaats in Zeeland

1p **14** Bij deze fietstocht steken Angela en Steven de Westerschelde over vanuit Zeeuws-Vlaanderen.
Bij welke aankomsthaven (zie bron 16) van de veerpont is bron 17 gemaakt?

A Hansweert
B Hoedekenskerke
C Vlissingen

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

bron 18
Spitsbergen

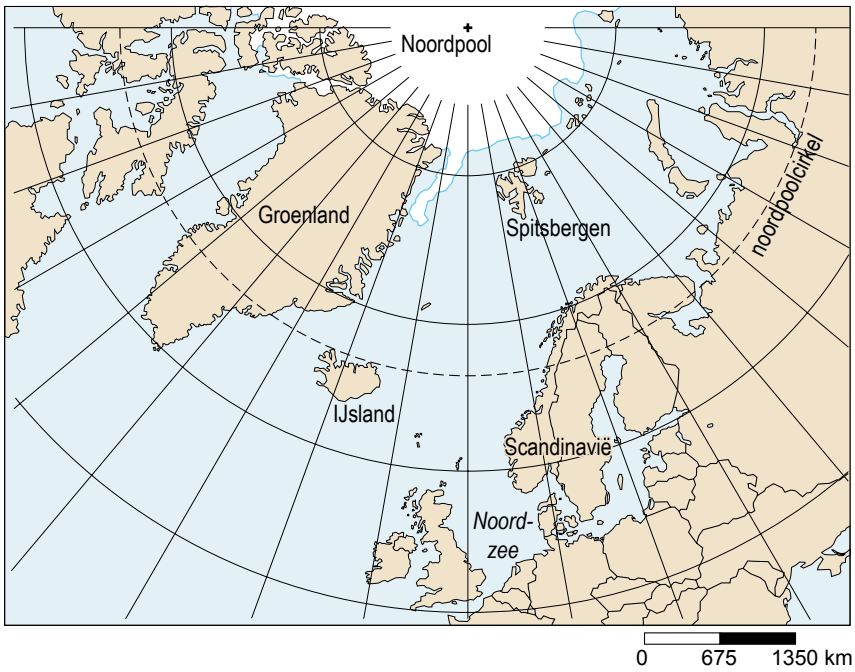

1p **15** Spitsbergen ligt boven de noordpoolcirkel.
Op Spitsbergen (zie bron 18) zul je zeker geen massatoerisme tegenkomen.
Mogelijke redenen hiervoor zijn:
1 Door de noordelijke ligging is het niet aantrekkelijk voor strandtoerisme.
2 Het is een goedkope vakantiebestemming.
Wat is juist?
A Alleen 1 is juist.
B Alleen 2 is juist.
C 1 en 2 zijn juist.
D 1 en 2 zijn onjuist.

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

bron 19
Europa

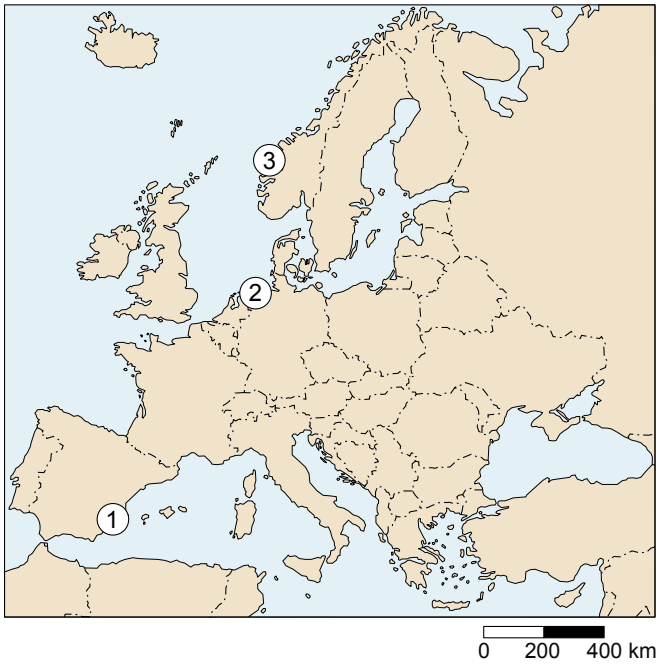

bron 20
Een cruisevakantie

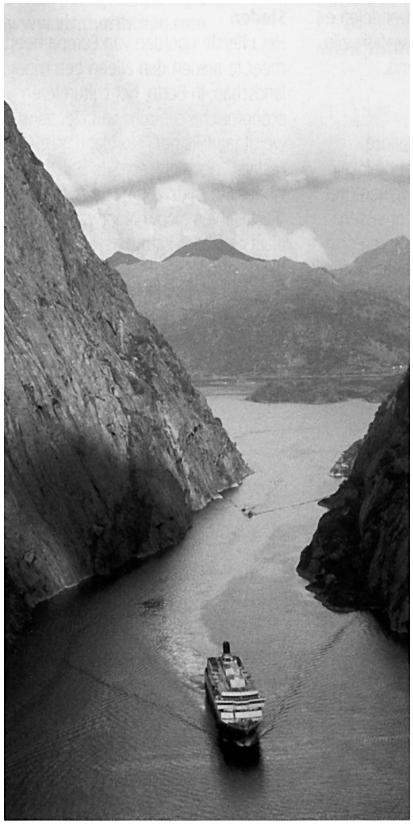

1p **16** Op bron 20 zie je een foto van een cruiseschip.
Op bron 19 staan drie mogelijkheden waar deze foto gemaakt kan zijn.
Op welke plaats is bron 20 gemaakt?

A op plaats 1
B op plaats 2
C op plaats 3

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

bron 21
Spanje

1p **17** Aan de Spaanse kust ligt een groot aantal costa's.
De Costa Brava en de Costa del Sol zijn twee hele bekende costa's.
Op bron 21 staan vier costa's aangegeven met de cijfers 1, 2, 3 en 4.
Met welke twee cijfers worden de Costa Brava en de Costa del Sol op deze bron aangegeven?

A 1 en 2
B 1 en 3
C 2 en 4
D 3 en 4

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

bron 22
Aantal vakanties van Nederlanders in het buitenland, 2003

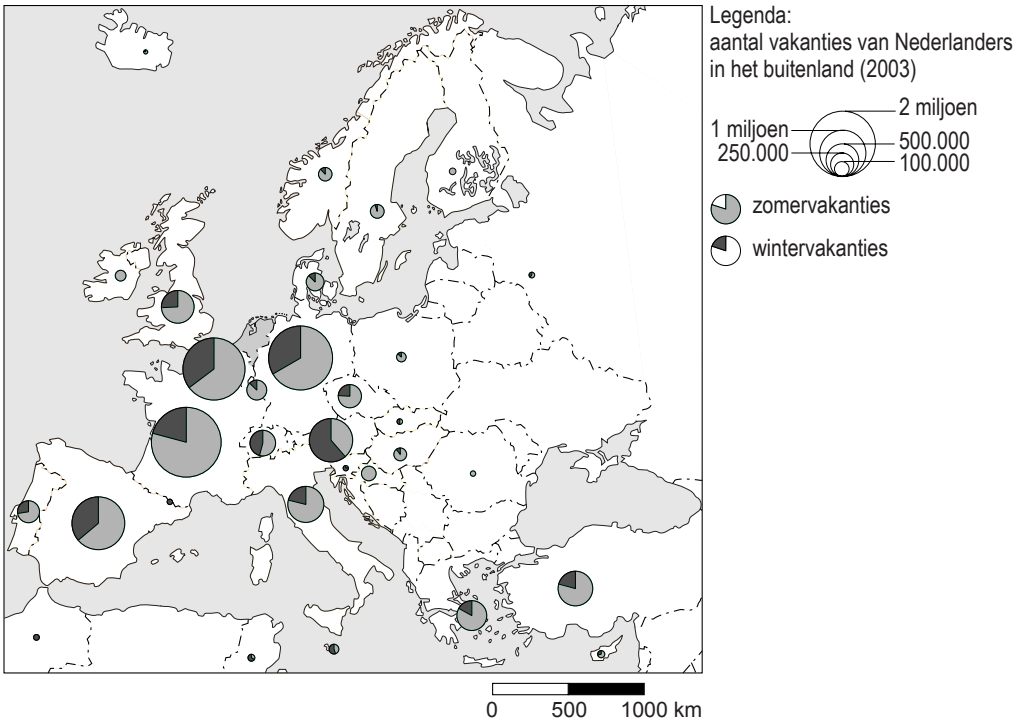

1p **18** Sander en Ellen bekijken bron 22 over de buitenlandse vakanties van Nederlanders in Europa. Zij kijken daarbij vooral naar de wintervakanties.
Zij doen hierover de volgende twee uitspraken:

1 Naar Oostenrijk gaan in de winter meer Nederlanders op vakantie dan in de zomer.
2 Bijna 40% van de Nederlandse toeristen gaat voor de wintersport naar Spanje.

→ Kruis in het schema aan of deze uitspraken juist zijn of onjuist.

	juist	onjuist
uitspraak 1		
uitspraak 2		

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

bron 23
Een skipiste

2p **19** Op bron 23 zie je een skipiste. Het toerisme levert zowel voordelen als nadelen op voor de Alpenlanden.
Hieronder staan vijf gevolgen van het toerisme voor de Alpenlanden.

1 Er is meer werkgelegenheid in hotels en restaurants.
2 De skigebieden zijn beter bereikbaar geworden.
3 Meer natuurgebieden hebben te maken met bodemerosie.
4 Er is meer geluidsoverlast voor dieren in de gebergten door alle skiërs.
5 Er is meer luchtvervuiling door de auto's van de toeristen.

→ Kruis in het schema aan of de vijf gevolgen een voordeel of een nadeel zijn voor de Alpenlanden.

	voordeel	nadeel
1		
2		
3		
4		
5		

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

bron 24
Overnachtingen in Nederland

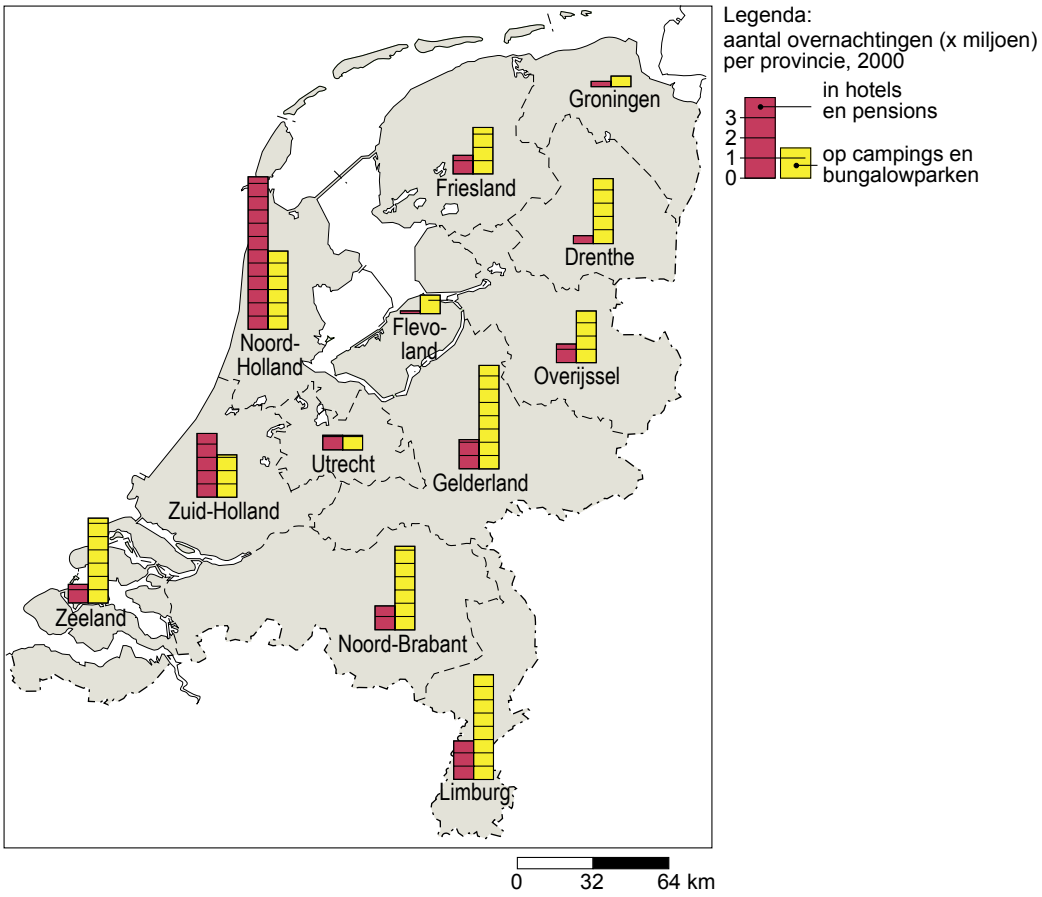

1p **20** Op bron 24 staat het aantal overnachtingen in miljoenen per provincie aangegeven. De overnachtingen zijn verdeeld naar hotels en pensions, en naar campings en bungalowparken.
Annouk en Inez bekijken de kaart en doen naar aanleiding daarvan de volgende uitspraken:

Annouk zegt: ”In Noord- en Zuid-Holland zijn er veel meer hotelovernachtingen dan in de andere provincies van Nederland. Veel buitenlanders komen hier voor een stedentrip.”

Inez zegt: “In het zuiden en oosten van Nederland zijn de meeste overnachtingen op campings en bungalowparken. De meeste mensen komen vanwege de rust en de ruimte.”

→ Kruis in het schema aan of de uitspraken van Annouk en Inez juist zijn of onjuist?

	juist	onjuist
Annouk		
Inez		

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

bron 25
De kringloop van het water

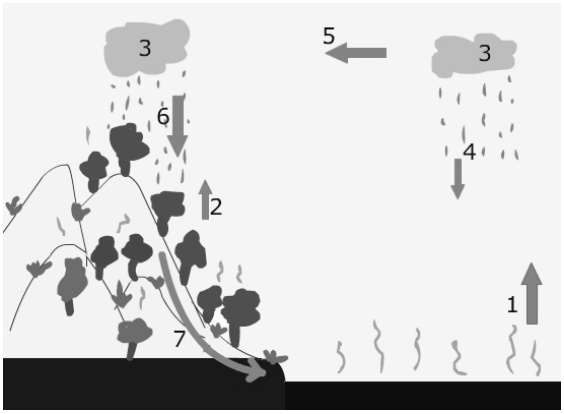

1p **21** Bron 25 geeft de kringloop van het water weer. In bron 25 staan een aantal cijfers.
Bij welk cijfer vindt condensatie plaats?

A bij 1
B bij 3
C bij 4
D bij 7

1p **22** We kennen de korte en de lange kringloop.
Wat wordt er in bron 25 weergegeven?

A alleen de korte kringloop
B alleen de lange kringloop
C zowel de lange als de korte kringloop

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

bron 26

Cirkeldiagrammen 1, 2, 3 en 4

Verhouding tussen zoet water en zout water op aarde

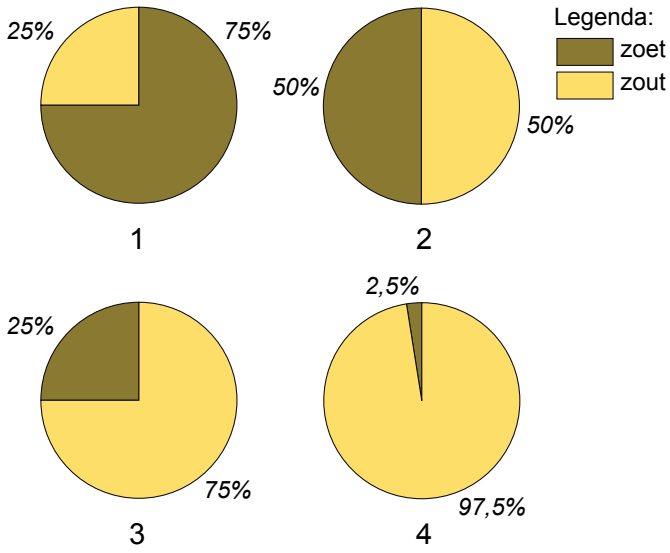

1p **23** Welke van de cirkeldiagrammen in bron 26 geeft de juiste verdeling weer van de hoeveelheid zoet water en zout water op aarde?

A cirkeldiagram 1
B cirkeldiagram 2
C cirkeldiagram 3
D cirkeldiagram 4

bron 27

Oppervlaktewater

1p **24** Op bron 27 zie je een voorbeeld van oppervlaktewater.
Naast oppervlaktewater kennen we ook grondwater.
Welke uitspraak is juist?

A De kwaliteit van oppervlaktewater is altijd beter dan die van grondwater.
B In Nederland is er vaak een tekort aan oppervlaktewater.
C Voor de drinkwaterwinning wordt in Nederland alleen oppervlaktewater gebruikt.
D Zowel oppervlaktewater als grondwater wordt aangevuld door neerslag.

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

bron 28
Drie soorten gebruikers van water

1p **25** We kennen veel gebruikers van water. Op bron 28 zijn drie soorten gebruikers te onderscheiden.
Welke gebruikers van water zie je op de bron?

A beroepsschippers, huishoudens, industrieën
B beroepsschippers, recreanten, huishoudens
C huishoudens, industrieën, landbouwers
D industrieën, landbouwers, recreanten

bron 29
Laagwater bij Lobith

1p **26** Op bron 29 zie je een hele lage waterstand in de Rijn bij Lobith afgebeeld.
Waardoor wordt deze lage waterstand veroorzaakt?

A de geringe regenval in België
B de geringe regenval in Duitsland
C de geringe regenval in Nederland

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

bron 30
Een spaarbekken

bron 31
Een stuwdam

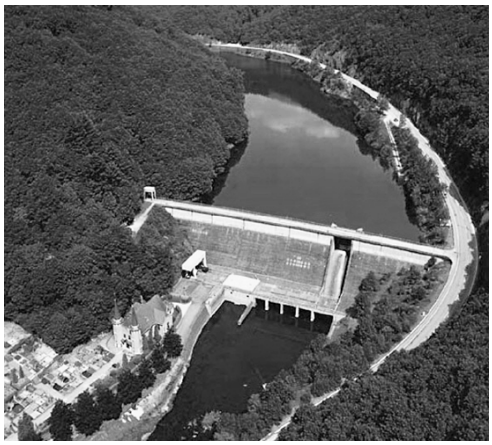

1p **27** In tijden van waterschaarste kunnen we toch over voldoende drinkwater beschikken in Nederland.
De Nederlandse overheid kan dit op verschillende manieren doen.
Mieke zegt: “Dat doet de Nederlandse overheid door de aanleg van grote spaarbekkens.” (zie bron 30)
Aisha zegt: “Dat doet de overheid door de aanleg van grote stuwdammen.” (zie bron 31).
Wie heeft er gelik?

A alleen Mieke
B alleen Aisha
C zowel Mieke als Aisha
D geen van beiden

1p **28** Soms wordt er voor de winning van drinkwater te veel grondwater uit de bodem gehaald. Dit heeft grote nadelen.
Han zegt: “Een nadeel is het stijgen van de grondwaterstand.”
Arzu zegt: “Een nadeel is verdroging.”

→ Kruis in het schema aan of de nadelen die Han en Arzu hebben genoemd juist zijn of onjuist.

	juist	onjuist
Han		
Arzu		

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

bron 32
Toestand van het water in 1970

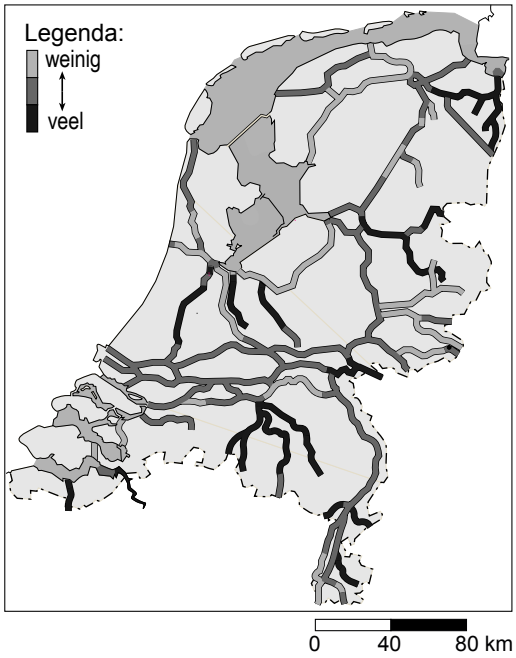

bron 33
Toestand van het water in 1985

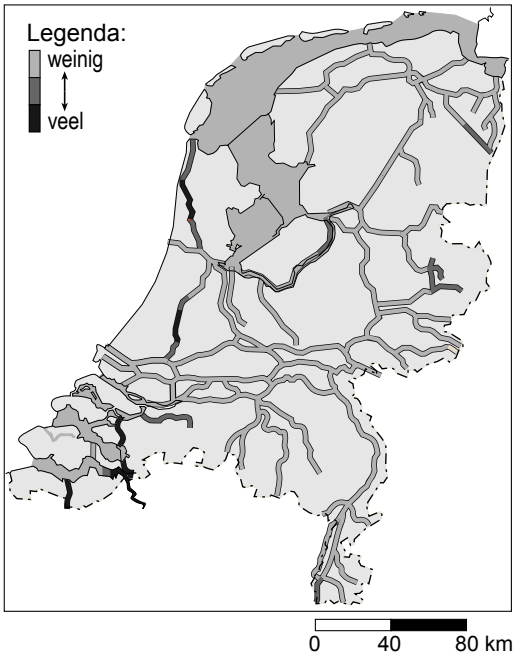

1p **29** De bronnen 32 en 33 hebben betrekking op hetzelfde waterprobleem.
Bron 32 geeft de situatie weer in 1970 en bron 33 de situatie in 1985.
Op welk waterprobleem hebben de beide kaarten betrekking?

A op het probleem van de verdroging
B op het probleem van de vervuiling
C op het probleem van de verzilting

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

bron 34
Een stukje van de Maas

bron 35
Een stukje van de Maas

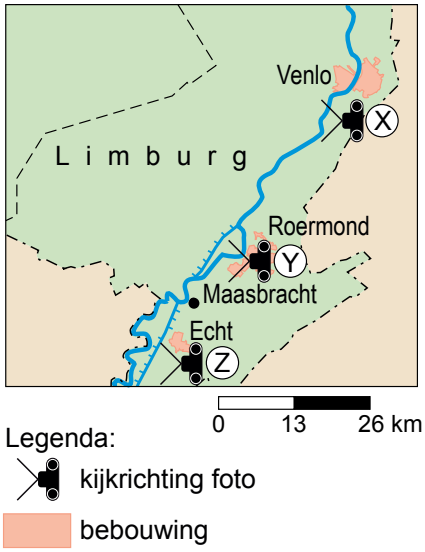

1p **30** Op bron 35 is een stukje van de Maas in Zuid-Limburg getekend.
Bron 34 is genomen langs de Maas.
Op welke plaats langs de Maas (zie bron 35) is bron 34 genomen?

A bij X
B bij Y
C bij Z

bron 36
Doorsnede van een rivier

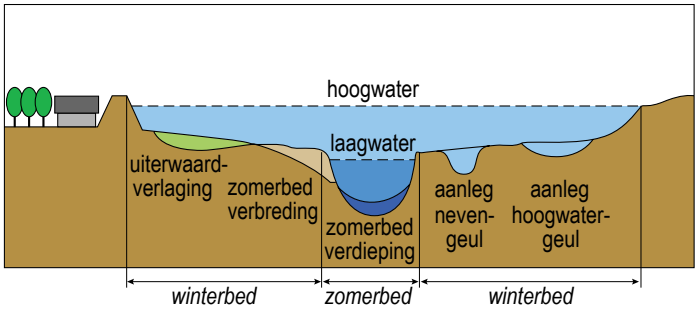

1p **31** Op bron 36 is een aantal maatregelen in het zomerbed en winterbed van een rivier weergegeven.
Deze maatregelen zijn vooral bedoeld om problemen met:

A verdroging te voorkomen.
B de waterkwaliteit te verhogen.
C teveel water te voorkomen.

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

bron 37
Nederland en Bangladesh

1p **32** Nederland en Bangladesh (zie bron 37) zijn voorbeelden van natte landen.
Wat is kenmerkend voor natte landen zoals Nederland en Bangladesh?

A Nederland en Bangladesh zijn dichtbevolkt en welvarend.
B Nederland en Bangladesh hebben een zeeklimaat.
C Nederland en Bangladesh zijn hoog gelegen.
D Nederland en Bangladesh hebben periodes met veel regen.

2p **33** De strijd tegen het water is voor Bangladesh een groter probleem dan voor Nederland.
Mogelijke redenen daarvoor zouden kunnen zijn:

1 Bangladesh is een arm land.
2 De bevolking van Bangladesh heeft onvoldoende technische kennis en machines.
3 Cyclonen zorgen in Bangladesh vaak voor overstromingen.

→ Welke redenen zijn juist?

……

……

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

bron 38
Bangladesh

bron 39
WC's in Bangladesh

1p **34** Met behulp van de Novib worden er in Bangladesh (zie bron 38) bij de mensen thuis wc's gebouwd (zie bron 39).
Dit is een voorbeeld van … **1** … hulp
Hierdoor hoopt men de kwaliteit van het … **2** … zodanig te verbeteren dat de mensen minder vaak ziek worden.
In bovenstaande zinnen is op de plaatsen **1** en **2** de tekst opengelaten.
Wat moet er op de plaatsen 1 en 2 worden ingevuld?

	1	2
A	grootschalige	grondwater
B	grootschalige	oppervlaktewater
C	kleinschalige	grondwater
D	kleinschalige	oppervlaktewater

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

bron 40
Stukje bos weg

1p **35** Meneer Pinas laat in de aardrijkskundeles een foto (zie bron 40) zien.
Op de voorgrond is bos verdwenen.
Hieronder staan twee uitspraken over bron 40.

1 Op de foto zie je een voorbeeld van verzilting.
2 Op de foto zie je een voorbeeld van bodemerosie.

→ Kruis in het schema aan of deze uitspraken juist zijn of onjuist.

	juist	onjuist
uitspraak 1		
uitspraak 2		

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

bron 41
Druppelirrigatie

1p **36** Van druppelirrigatie, zoals te zien is op bron 41, wordt veel verwacht in ontwikkelingslanden.
Lisanne noemt een aantal nadelen van dit systeem.
Een aantal nadelen van dit systeem zijn:
1 De aanleg van het systeem is duur.
2 Het water moet erg zuiver zijn, want anders raken de openingen in de buizen verstopt.
3 Als het systeem kapotgaat, dan zullen de planten snel doodgaan.
Welk nadeel zal of welke nadelen zullen zeker gelden voor ontwikkelingslanden?
A alleen nadeel 1
B zowel nadeel 1 als 2
C alleen nadeel 3
D zowel nadeel 1, 2 als 3

1p **37** Bij alle vormen van irrigatie komt het water niet allemaal bij de planten terecht.
Maarten en Rachel denken te weten hoe dat komt.
Maarten zegt: “Ik denk dat het water voor een deel verdampt.”
Rachel zegt: “Ik denk dat het water voor een deel terechtkomt in het grondwater.”
Wie heeft er gelijk?
A alleen Maarten
B alleen Rachel
C zowel Maarten als Rachel
D geen van beiden

Let op: de laatste opdrachten van dit examen staan op de volgende pagina.

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

bron 42
Klimaten in Zuidelijk Afrika

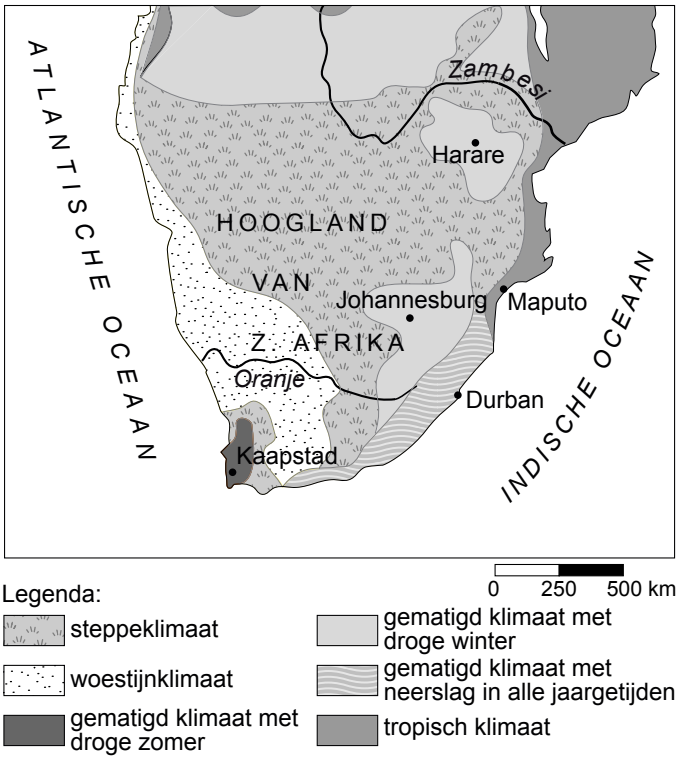

1p **38** Op bron 42 staan de verschillende klimaten van Zuidelijk Afrika weergegeven.
De landbouw in Zuidelijk Afrika is voor een deel afhankelijk van irrigatie.
In welk gebied zal volgens de legenda vooral druppelirrigatie worden toegepast?

A in het gebied rond Kaapstad
B in het gebied rond Durban
C in het gebied rond Maputo

2p **39** In ons land werd in 2006 per persoon per dag gemiddeld 122 liter kraanwater gebruikt. Dat is heel veel. We zouden best wel kunnen besparen.
Noem drie manieren om op het gebruik van kraanwater te besparen.

1……

……

2……

……

3……

……

Bronvermelding
Een opsomming van de in dit examen gebruikte bronnen, zoals teksten en afbeeldingen, is te vinden in het bij dit examen behorende correctievoorschrift, dat na afloop van het examen wordt gepubliceerd.

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.